

Činnosti a úloha environmentálneho overovateľa

SEMINÁR

**Ako motivovať organizácie k zavádzaniu
zelenších prístupov do praxe?**

Mgr. Peter Čierňava

e-mail: ciernava@astraja.sk

Akreditovaný certifikačný orgán ASTRAIA® Certification vykonáva certifikáciu manažérskych systémov podľa:

- **ISO 9001/2008**
(Systém manažérstva kvality)

- **ISO 14001/2004**
(Systém environmentálneho manažérstva)

- **OHSAS 18001/2007**
(Systém manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci)

- **ISO 22000/2005**
(Systém manažérstva bezpečnosti potravín)
- **ISO / IEC 27001/2005**
(Systém manažérstva informačnej bezpečnosti)

- **FSSC 22000**
(Systém manažérstva bezpečnosti potravín)
- **ISO 50001**
(Systém energetického manažérstva)

Overovanie systémov kvality pre spracovateľov odpadu v režime “Stav konca odpadu”:

Nariadenie Rady (EÚ) č. 333/2011
pre spracovateľov železného, oceľového a hliníkového šrotu

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 715/2013
pre spracovateľov medeného odpadu

EMAS overovanie

Overovanie systémov a
environmentálnych
vyhlásení v schéme
EMAS

GHG overovanie

Overovanie správ o
emisiách skleníkových
plynov

Environmentálny overovateľ

ASTRAIA[®] Certification, s.r.o.

registračné číslo overovateľa EMAS SK-V-0001

overuje Environmentálne vyhlásenia a systémy
environmentálneho manažérstva a auditu podľa nariadenia
(ES) č. 1221/2009 za účelom EMAS registrácia.

Predstavenie EMAS

- environmentálne manažérstvo a audit (EMAS) upravuje nariadenie (ES) č. 1221/2009
 - NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2017/1505, ktorým sa menia prílohy I, II a III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009
 - NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2018/2026, ktorým sa mení príloha IV k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009
- **Základný cieľ** – Podporovať sústavné zlepšovanie environmentálneho správania
- **Účel** – Umožniť organizáciám systematické hodnotenie a porovnávanie environmentálneho správania
- verejne akceptovaná **značka kvality a excelentnosti**
- záruka **zodpovedného a transparentného** partnera
- cesta ako si budovať imidž a robiť biznis
- logo EMAS sa stáva **príťažlivým nástrojom** na komunikáciu a obchodovanie
- **jadrom EMAS je norma ISO 14001**

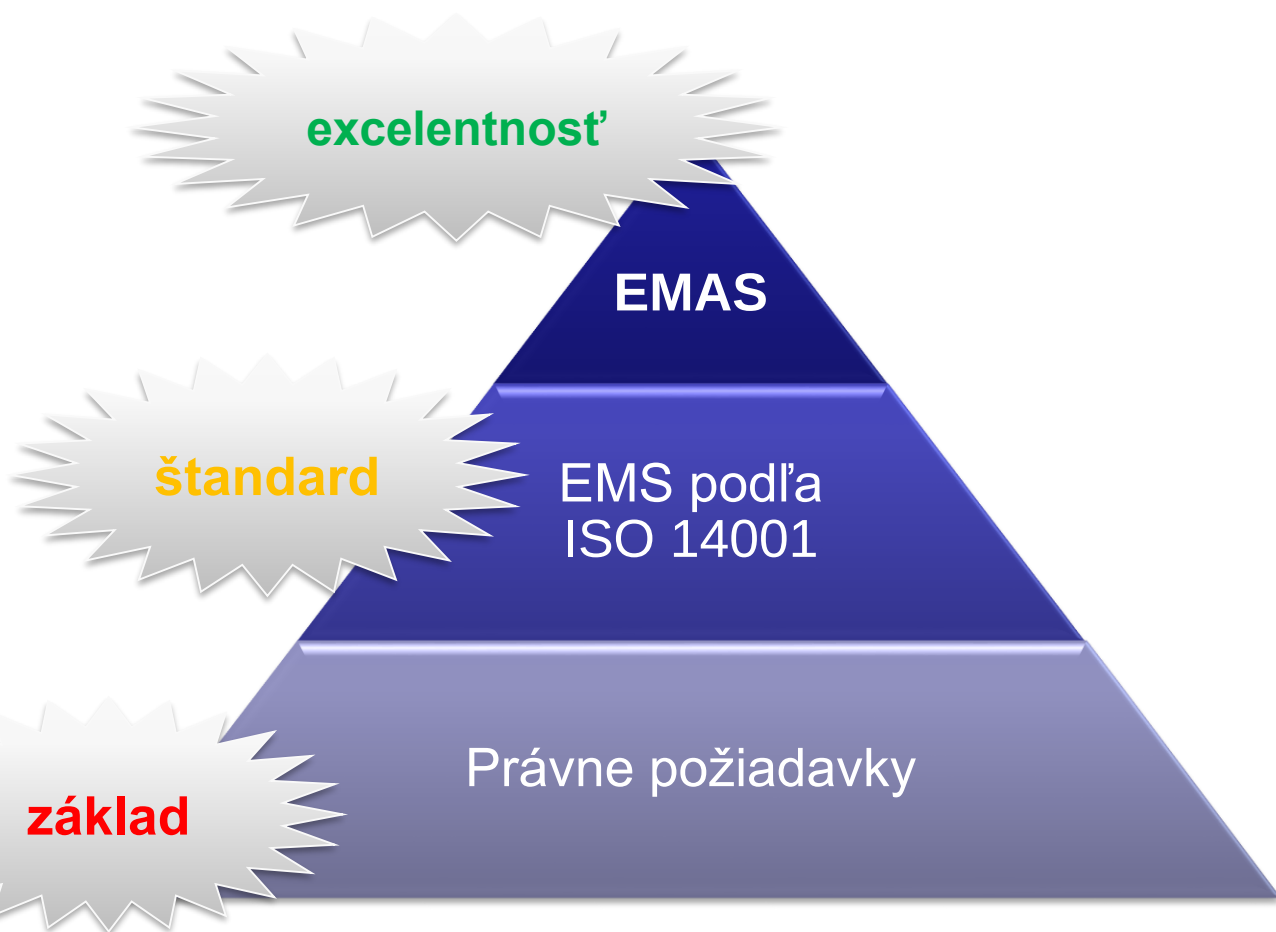
Čo ISO 14001 a EMAS – čo je rovnaké a čo má EMAS navyše?

Čím sa schéma EMAS odlišuje od ISO 14001?

Požiadavky na systém environmentálneho manažérstva vyplývajúce z normy ISO 14001 sú neoddeliteľnou súčasťou schémy EMAS (Príloha II). Avšak schéma EMAS zahŕňa aj ďalšie prvky na podporu organizácie pri zlepšovaní jej environmentálneho správania. Tieto dodatočné prvky sú uvedené nižšie (Tabuľka 1):

Hierarchia a prenesenie ochrany životného prostredia do systému riadenia

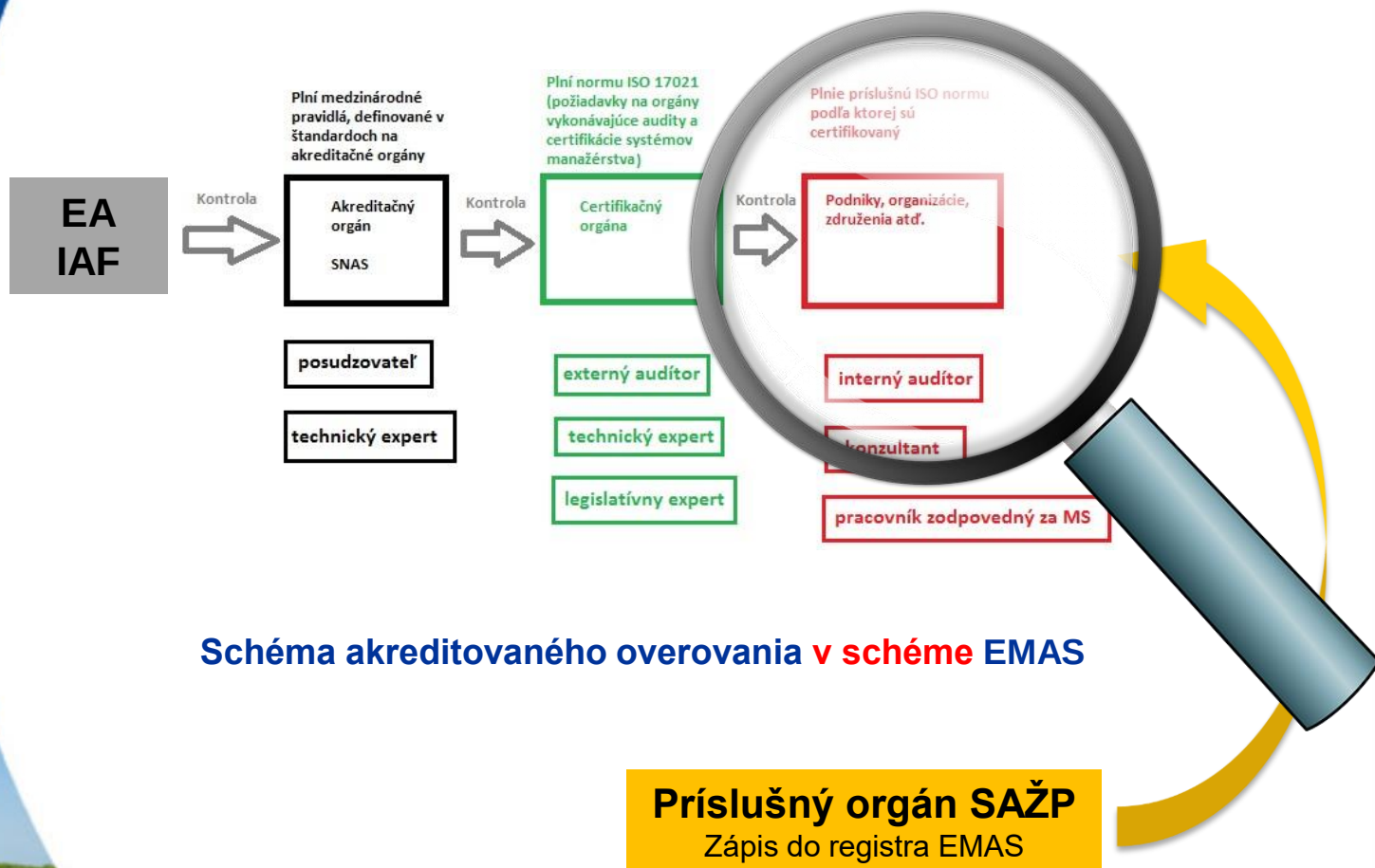
Prečo sú systémy environmentálneho manažérstva pre firmy výhodné?

- **Eliminácia rizík** a problémov
- **Rast efektívnosti a konkurencie schopnosti**
- **Zvýšenie dôveryhodnosti** organizácie z pohľadu zákazníkov, štátnej správy a ostatných partnerov
- **Získanie konkurenčnej výhody** pri verejnom obstarávaní a v rôznych tendroch
- **PRI EMAS + Environmentálne vyhlásenie**
- **PRI EMAS + Súlad s právnymi predpismi**
- **PRI EMAS + vyššia dôveryhodnosť' / proces registrácie**

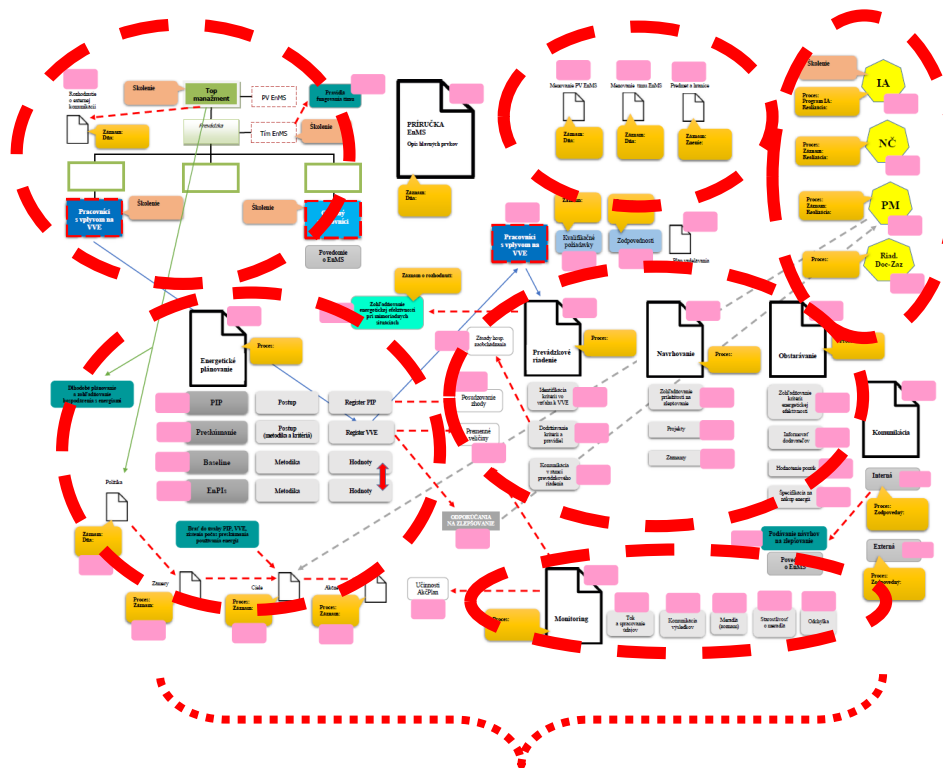
Akreditácia = Dôvera

Schéma akreditovaného overovania EMAS

Čo znamená mať vybudovaný systém??

Štruktúra systému v organizácii

Analyzovať skutočné vplyvy organizácie na ŽP

Určiť si opatrenia na zlepšovanie vplyvu na ŽP a realizovať ich

Zapojiť do procesu vlastných pracovníkov (školenia, odborná spôsobilosť)

Angažovať vedenia

Vytvoriť mechanizmy kontroly dodržiavania pravidiel (vrátane právnych požiadaviek)

Prehodnocovať efektivitu postupov

Zavedenie BEP s dôrazom na reálnu ochranu ŽP

Pripraviť Environmentálne vyhlásenie

CIEĽ: minimalizovať vplyvy na ŽP zo svojej činnosti pri rešpektovaní ekonomických a sociálnych možností organizácie

- Nevhodné skladovanie látok, materiálu, odpadu predstavuje plytvanie a neefektívne vynakladanie prostriedkov

PRED

PO

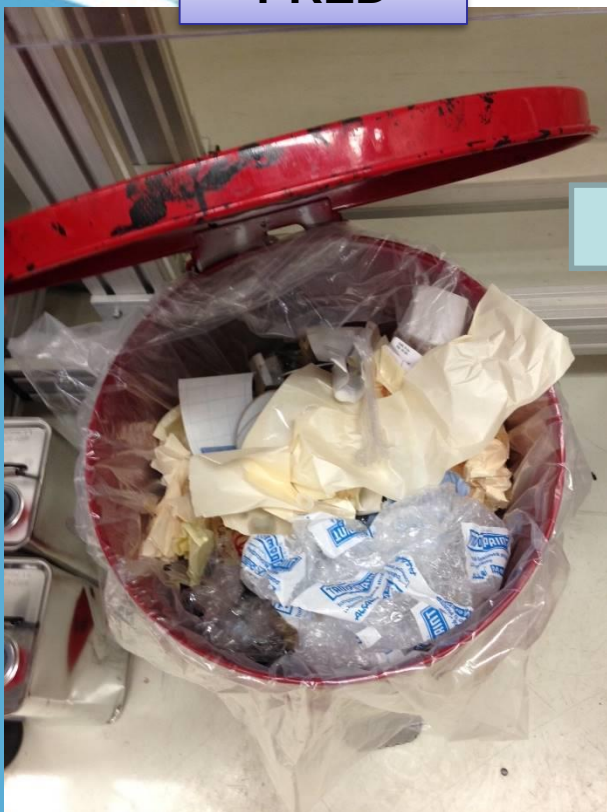

Environmentálne
vyhlásenie

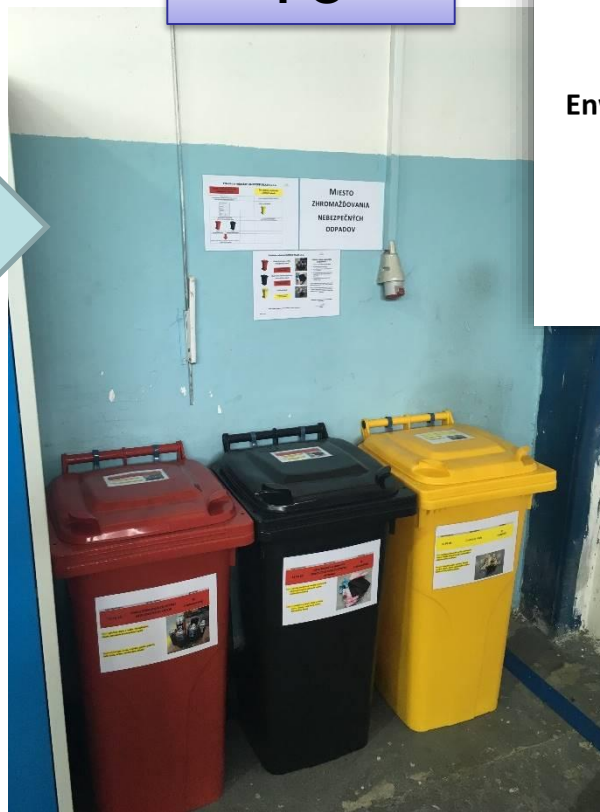

- Nevhodné skladovanie látok, materiálu, odpadu predstavuje plytvanie a neefektívne vynakladanie prostriedkov

PRED

PO

Environmentálne
vyhlásenie

PRED

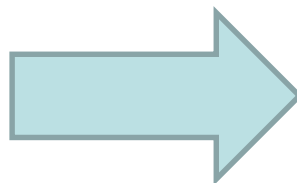
Environmentálne
vyhlásenie

PO

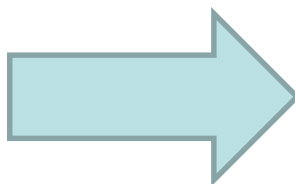

Praktický
prínos pre ŽP

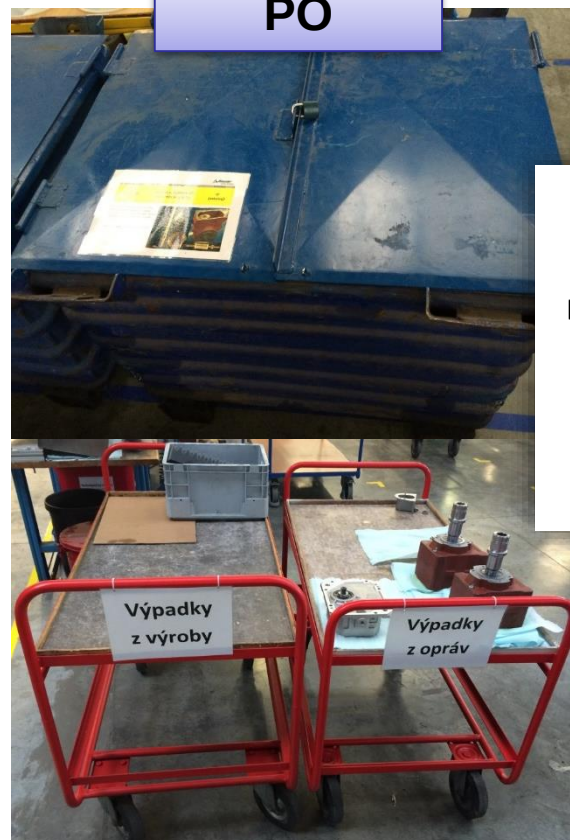

- Nevhodné skladovanie látok, materiálu, odpadu predstavuje plytvanie a neefektívne vynakladanie prostriedkov

PRED

PO

Environmentálne
vyhlásenie

Čo sa deje vo firmách pri potvrdení funkčnosti systému?

Projektový tím na implementáciu

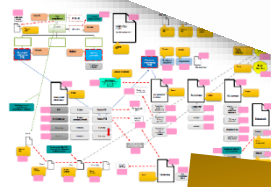
Overovateľ EMAS

Audítorky tím na overovanie

Príslušný orgán

SAŽP

Vybudovanie

Potvrdenie a overenie

Za základe pr
subjekt do Reg

Preveruje dodržiavanie právnych požiadaviek u orgánov presadzovania práva

Číslo	Názov organizácie	Dátum registrácie	Platnosť registrácie (do)	Envirovateľské vyhlásenie	Aktualizované envirovateľské vyhlásenie
001	SEWA, s.r.o.	25.08.2015	30.06.2019		
002	NATUR-PAK a.s.	21.11.2014	10.06.2018		
003	ZDŠ EKO, s.r.o.	10.07.2015	25.04.2018		
Príloha k registrácii					
004	Schaeffler Kysucko, spol. s r.o.	31.03.2016	31.3.2019		
005	Schaeffler Technologies GmbH & Co. KG	31.03.2016	31.3.2019		
006	Schaeffler Slovakia, spol. s r.o.	31.03.2016	31.3.2019		
007	Schaeffler Technologies GmbH & Co. KG	31.03.2016	31.3.2019		

Overovanie EMAS prebieha na základe: 1. preskúmavania dokumentácie

Klient
predkladá
argumenty a
dôkazy.

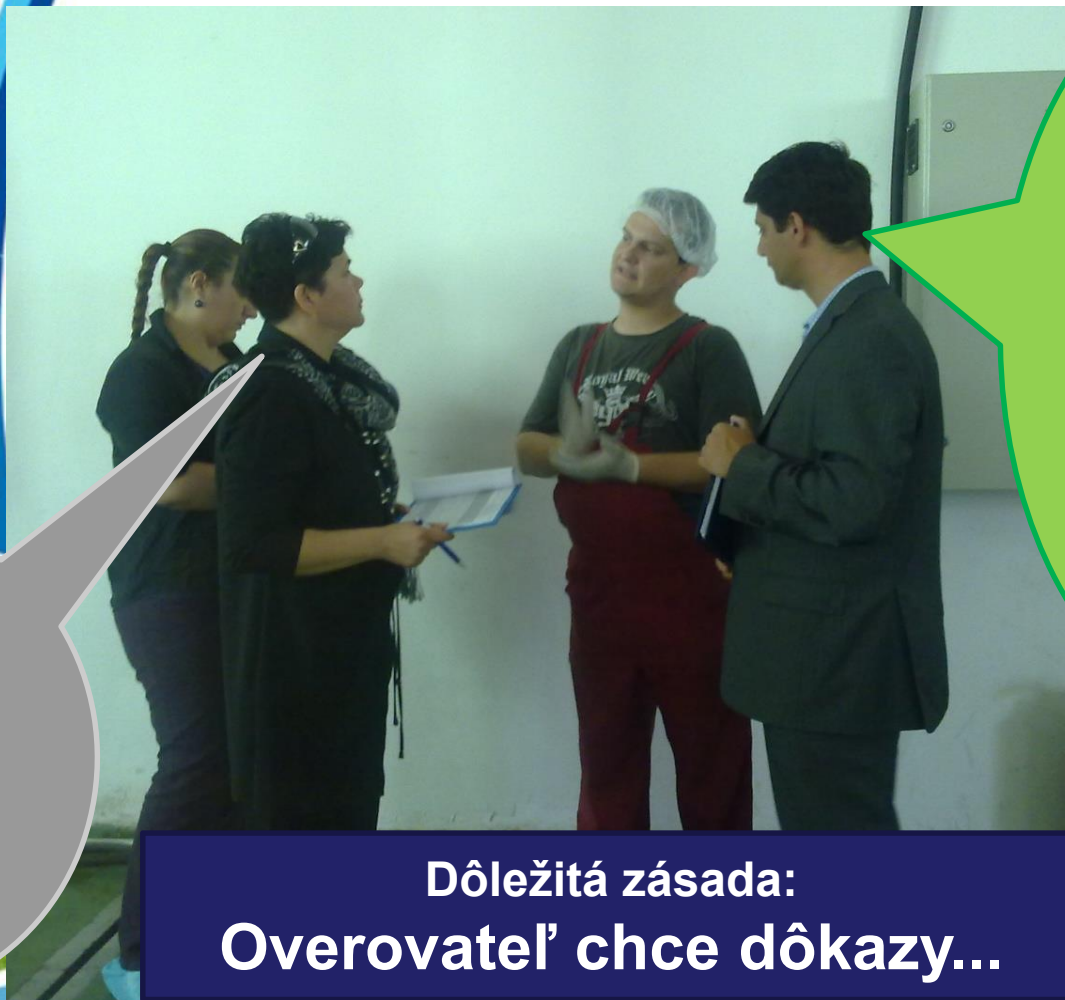
Overovateľ sa
pýta a
preskúmava
podklady.

Overovateľ sa
neuspokojuje iba s
predložením
dokumentov alebo
záznamov ale ich
konfrontuje so
skutočnosťou.

Overovanie ide do
hĺbky, je o polemike
a kritickom náhlade
na procesy.

**Dôležitá zásada:
Overovateľ hľadá zhodu, nie chyby...**

Overovanie EMAS prebieha na základe: 2. rozhovorov so zamestnancami

Klient
predkladá
argumenty
a dôkazy.

Overovateľ sa
pýta a
porovnáva so
zistenými
informáciami.

Konfrontácia slov
pracovníka s
popísanými
postupmi.

**Dôležitá zásada:
Overovateľ chce dôkazy...**

Klient
predkladá
argumenty
a dôkazy.

Overovanie EMAS prebieha na základe: 3. pozorovania pri výkone

Overovateľ
sleduje, pýta sa
a porovnáva so
zistenými
informáciami.

Konfrontovanie
vykonávaných
činností s
deklarovanými
postupmi.

Overovateľ pozrie aj
na miesta, kde to
nikto nečaká.

Dôležitá zásada:
Overovateľ je všímavý, nenechá sa odradiť a oklamať...

Overovanie EMAS prebieha na základe:

4. Overovanie údajov z Environmentálneho vyhlásenia

3.2 MATERIÁLOVÁ EFEKTÍVNOSŤ

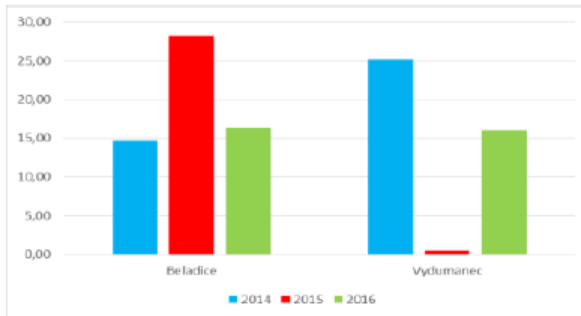
Obaľovní Vydumanec a Beladice môžu pri výrobe obaľovaných asfaltových zmesí používať namiesto časti primárnych surovín recykliat – zhodnotený frézovaný asfalt. V praxi sa nahrádza cca 15-20 % primárnych surovín recykliatom. Využívaním tohto materiálu sa šetria prírodné zdroje – kamenivo a znižuje sa aj spotreba asfaltu. Indikátor IND₃ informuje o podiele výroby s obsahom recyklovaného materiálu pri výrobe obaľovanej zmesi na prevádzkach obaľovní Vydumanec a Beladice, ktoré majú inštalovanú technológiu na spracovanie odpadovej zmesi z frézovania asfaltového koberca.

Využívanie recyklovaného materiálu pri výrobe obaľovanej zmesi IND₃ = $\frac{\text{Množstvo vyrobenej zmesi s použitím recyklátu (odpadu) na vybraných obaľovniach [t]}}{\text{Celkové množstvo vyrobenej zmesi na vybraných obaľovniach [t]}} \times 100 \%$

Indikátor IND₃ - využívanie recyklovaného materiálu pri výrobe obaľovanej zmesi

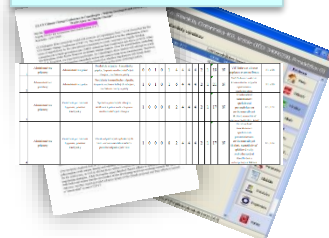
ROK	Údaj	Vydumanec	Beladice
2014	Množstvo vyrobenej zmesi s použitím recyklátu (odpadu) [t]	15307	2894
	Celkové množstvo vyrobenej zmesi na obaľovni za rok v [t]	60714	19746
	Indikátor IND ₃ v %	25,21	14,66
2015	Množstvo vyrobenej zmesi s použitím recyklátu (odpadu) v [t]	583	12209
	Celkové množstvo vyrobenej zmesi na obaľovni za rok v [t]	128296	43316
	Indikátor IND ₃ v %	0,45	28,19
2016	Množstvo vyrobenej zmesi s použitím recyklátu (odpadu) v [t]	13042	6218
	Celkové množstvo vyrobenej zmesi na obaľovni za rok v [t]	81340	38066
	Indikátor IND ₃ v %	16,03	16,33
	TREND	Premennivý	Premennivý

Z tohto indikátora vyplýva, že v roku 2016 sa s použitím recyklátu vyrobilo vyše 16 % zmesi na oboch obaľovniach, čo je oproti roku 2015 v prípade Beladic výrazný pokles a v prípade Vydumanca, naopak, výrazný nárast. V budúcnosti sa predpokladá rozšíriť takúto výrobu aj na obaľovňu Šemša. Obaľovne Kvetnica a Zbudza musia pred zavedením tejto technológie prejsť modernizáciou. Množstvo asfaltovej zmesi vyrobenej s pridaním recyklátu závisí od dopytu. Nie všade sa dá tento výrobok použiť. Ďalším dôležitým faktorom je dostatok frézovaného odpadového asfaltu potrebného na takúto produkciu.

Využívanie recyklovaného materiálu pri výrobe obaľovanej zmesi (Indikátor IND₃)

Overovanie
voči dôkazom

V prípade
chyby musí
byť údaj
opravený

Zhrnutie: *prečo je EMAS viac ako ISO 14001*

- **EXCELENTNOSŤ:** je Európskou komisiou prezentovaná ako nástroj excelentnosti v oblasti environmentálneho manažérstva
- **DÔVERYHODNOSŤ:** vyžaduje registráciu národne určeným príslušným orgánom, ktorý v rámci procesu registrácie komunikuje so zainteresovanými stranami o stave plnenia právnych požiadaviek registrovaným subjektom
- **TRANSPARENTNOSŤ:** žiadateľ o registráciu musí pripraviť environmentálne vyhlásenie v stanovenom rozsahu, kde musí byť formou určených ukazovateľov prezentované environmentálne správanie. Toto vyhlásenie musí organizácia registrovaná v schéme EMAS každoročne aktualizovať s cieľom prezentovať trendy v jej environmentálnom správaní a preukázať mieru zlepšenia environmentálneho vplyvu organizácie. Zaregistrované organizácie musia sprístupňovať svoje environmentálne vyhlásenie a aktualizované environmentálne vyhlásenie verejnosti.

Proces dohľadu nad subjektom v schéme EMAS

Úvodné overovanie EMAS

- Overovanie EMAS a EV
- správa z overovania
- rozhodnutie o validácii EV
- Registrácia v EMAS

- Ak si organizácia chce udržať registráciu, musí každoročne poskytovať **príslušnému orgánu** aktualizáciu environmentálneho vyhlásenia
- Platnosť aktualizácie musí byť potvrdená environmentálnym overovateľom
- Aktualizácia vyhlásenia musí byť prístupná verejnosti a poskytnutý o tom dôkaz **príslušnému orgánu**

Opakované overovanie EMAS (po roku)

- Overovanie EMAS – 2/3 rozsahu a nového EV
- správa z overovania
- rozhodnutie o validácii EV
- Predĺženie registrácie EMAS

Interval
3 roky

Výnimka pre malá organizácie

Čl. 7 nariadenia

Byť či nebyť v EMAS...

Má EMAS

Nemá EMAS

- ☐ Subjekt je kontrolovaný
- ☐ Systematicky sa sleduje či plní legislatívu
- ☐ Sleduje sa, aké výsledky v oblasti ochrany ŽP dosahuje
- ☐ Sleduje sa, ako pracuje s vlastnými pracovníkmi, či ich školí, vzdeláva a pod.
- ☐ Sleduje sa, ako kontroluje svojich subdodávateľov
- ☐ Sleduje sa, ako predchádza haváriám
- ☐ Sleduje sa, ako pristupuje k nesúladam, ktoré boli zistené

- ☐ Subjekt nie je kontrolovaný
- ☐ Správa sa trho, neexistuje záruka, že je environmentálne zodpovedný

Ďakujem Vám za pozornosť

